

საქართველოს სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა
მინისტრის

ბრძანება №169
2013 წლის 4 ივლისი

ქ. თბილისი

პენიტენციურ დაწესებულებებში მოშიმშილე ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა ყოფნის პირობების
შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის მინისტრის 2015 წლის 2 ნოემბრის ბრძანება №160 - ვებგვერდი, 04.11.2015 წ.

პატიმრობის კოდექსის მე-2 მუხლის მე-4 ნაწილისა და საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის
61-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ვბრძანებ:

მუხლი 1

1. დამტკიცდეს პენიტენციურ დაწესებულებებში მოშიმშილე ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა ყოფნის პირობების
შესახებ ინსტრუქცია თანდართული სახით (დანართი №1).
2. მოშიმშილე ბრალდებულისათვის/მსჯავრდებულისათვის საკვების მიწოდების აღრიცხვის ბარათი
(დანართი N2).
3. მოშიმშილის სამედიცინო (ამბულატორიულ/სტაციონარული) ფურცელი (დანართი N3).

საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის მინისტრის 2015 წლის 2 ნოემბრის ბრძანება №160 - ვებგვერდი, 04.11.2015 წ.

მუხლი 2

ძალადაკარგულად გამოცხადდეს „პატიმრობისა და თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებებში მოშიმშილე
ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა ყოფნის პირობების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე“
საქართველოს სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა მინისტრის 2012
წლის 30 იანვრის №17 ბრძანება.

მუხლი 3

ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

მინისტრი

სოზარ სუბარი

დანართი N1

პენიტენციურ დაწესებულებებში მოშიმშილე ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა ყოფნის პირობების შესახებ ინსტრუქცია
საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის მინისტრის 2015 წლის 2 ნოემბრის ბრძანება №160 - ვებგვერდი, 04.11.2015 წ.

მუხლი 1. ზოგადი დებულებანი

პენიტენციურ დაწესებულებებში მოშიმშილე ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა ყოფნის პირობების შესახებ
ინსტრუქცია (შემდგომში – ინსტრუქცია) აწესრიგებს პენიტენციურ დაწესებულებებში (შემდგომში – დაწესებულება)
ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა მიერ შიშშილობის დაწყების შემთხვევაში მათი ყოფნისა და მოვლის პირობებს.

საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის მინისტრის 2015 წლის 2 ნოემბრის ბრძანება №160 - ვებგვერდი, 04.11.2015 წ.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტება

ამ ინსტრუქციაში გამოყენებულ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

- ა) შიშშილობა – მდგომარეობა, რომელიც ვითარდება, მაშინ როდესაც ორგანიზმი არ ღებულობს მისთვის
აუცილებელ საკვებ ნივთიერებებს, ან ღებულობს, მაგრამ არასაკმარისი რაოდენობით;
- ბ) არასრული შიშშილობა – მდგომარეობა, როდესაც მიღებული საკვები არ არის საკმარისი ენერგიის საერთო
დანახარჯებთან შედარებით;

- გ) სრული შიმშილობა – მდგომარეობა, როდესაც ორგანიზმი ღებულობს მხოლოდ წყალს;
- დ) აბსოლუტური შიმშილობა – მდგომარეობა, როდესაც ორგანიზმი არ ღებულობს არც საკვებს და არც წყალს.

მუხლი 3. შიმშილობის დაწყება

1. შიმშილობის დაწყების შემთხვევაში, მოშიმშილე ბრალდებულის/მსჯავრდებულის (შემდგომში – მოშიმშილე), დაწესებულების მოსამსახურის ან სხვა პირის წერილობითი ან ზეპირი ინფორმაციის საფუძველზე, სოციალური მუშაკი ადგენს შესაბამის ოქმს ექიმისა და მოშიმშილის თანდასწრებით, რის შესახებაც დაუყოვნებლივ ეცნობება დაწესებულების დირექტორს, ხოლო არასამუშაო საათებში ოქმს ადგენს შესაბამის დანაყოფზე სამართლებრივი რეჟიმის დაცვაზე პასუხისმგებელი მოსამსახურე სამედიცინო პერსონალის და მოშიმშილის თანდასწრებით, სადაც მიეთითება შიმშილობის დაწყების თარიღი და მოშიმშილის მოთხოვნები. ოქმის შედგენამდე, ბრალდებულს/მსჯავრდებულს განემარტება მისთვის ინსტრუქციით დადგენილი მოშიმშილის მიმართ მოპყრობის წესი და უფლება-მოვალეობები, ოქმის შედგენის შემდგომ დაწესებულების დირექტორი ამის თაობაზე დაუყოვნებლივ აცნობებს საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს პენიტენციური დეპარტამენტის (შემდგომში – პენიტენციური დეპარტამენტი) დირექტორს, საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს სამედიცინო დეპარტამენტის (შემდგომში – სამედიცინო დეპარტამენტი) უფროსს და შიმშილობის მიზეზის გათვალისწინებით, შესაბამის ადმინისტრაციულ ორგანოს ან/და ორგანიზაციას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

2. დაუშვებელია მოშიმშილისათვის კანონმდებლობით დადგენილი უფლებების შეზღუდვა.

3. შიმშილობა არ ათავისუფლებს მოშიმშილეს პატიმრობის კოდექსით, დაწესებულების დებულებით, დღის განრიგითა და კანონმდებლობით განსაზღვრული მოვალეობებისაგან, გარდა ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესების შემთხვევისა, რაც დასტურდება ექიმის შესაბამისი დასკვნით. მოშიმშილეს დისციპლინური დარღვევის ჩადენისას, მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობის გათვალისწინებით, ეკისრება დისციპლინური პასუხისმგებლობა საერთო წესით.

საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის მინისტრის 2014 წლის 16 ივნისის ბრძანება №118 - ვებგვერდი, 16.06.2014 წ.

საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის მინისტრის 2015 წლის 2 ნოემბრის ბრძანება №160 - ვებგვერდი, 04.11.2015 წ.

მუხლი 4. დაწესებულების მოსამსახურეთა უფლება-მოვალეობები

1. დაწესებულების შესაბამისი უფლებამოსილი პირი მოშიმშილეს დაუყოვნებლივ განუმარტავს შიმშილობის დროს მის მიმართ მოპყრობის წესს, ყოფნის პირობებსა და უფლება-მოვალეობებს.

2. დაწესებულების დირექტორი ან საამისოდ უფლებამოსილი პირი ვალდებულია გამოარკვიოს მოშიმშილის მიერ შიმშილობის დაწყების მიზეზები და ამის თაობაზე დაუყოვნებლივ აცნობოს პენიტენციურ დეპარტამენტს, სამედიცინო დეპარტამენტსა და შიმშილობის მიზეზის გათვალისწინებით შესაბამის ადმინისტრაციულ ორგანოს ან/და ორგანიზაციას, რაც აისახება შესაბამის ოქმში.

3. თუ მოშიმშილის კანონიერი მოთხოვნების დაკმაყოფილება შედის დაწესებულების კომპეტენციაში, დაწესებულება დაუყოვნებლივ რეაგირებს და შემდგომში დაგვარად აკმაყოფილებს მოშიმშილის კანონიერ მოთხოვნებს და ამის თაობაზე აცნობებს მოშიმშილეს, მკურნალ ექიმს, პენიტენციურ დეპარტამენტსა და სამედიცინო დეპარტამენტს.

4. თუ მოშიმშილის მოთხოვნების დაკმაყოფილება სცილდება დაწესებულების კომპეტენციას, გატარებული ღონისძიებების თაობაზე დაწესებულება აცნობებს მოშიმშილეს, პენიტენციურ დეპარტამენტსა და იმ ორგანოს, რომლის უფლებამოსილების სფეროსაც განეკუთვნება მოშიმშილის მოთხოვნების დაკმაყოფილება, ხოლო ბრალდებულის შემთხვევაში, აგრეთვე სისხლის სამართლის საქმეზე საპროცესო ზედამხედველობის განმახორციელებელ პროკურორს.

5. შიმშილობის დაწყების შემთხვევაში, დაწესებულების სოციალური განყოფილების, ხოლო დაწესებულებაში მისი არარსებობის შემთხვევაში დაწესებულების შესაბამისი სექტორის მიერ ინფორმაცია მიეწოდება მოშიმშილის ოჯახს, ან მის კანონიერ წარმომადგენელს მოშიმშილის წერილობითი თანხმობით, ხოლო შიმშილობის შედეგად მოშიმშილის ჯანმრთელობის მდგომარეობის დამძიმების შემთხვევაში, რაც დასტურდება მკურნალი ექიმის დასკვნით, დაწესებულების სოციალური განყოფილების მუშაკი ან შესაბამისი სექტორის მენეჯერი დაუყოვნებლივ აცნობებს მოშიმშილის ოჯახს ან მის კანონიერ წარმომადგენელს.

6. მოშიმშილის მიერ შიმშილობის შეწყვეტის შემთხვევაში, ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევის დროს, დაწესებულების სოციალური განყოფილების მუშაკი ან შესაბამისი სექტორის მენეჯერი ვალდებულია ამის შესახებ აცნობოს მოშიმშილის ოჯახს, მის კანონიერ წარმომადგენელს და ყველა იმ ორგანოს, ვინც ინფორმირებული იყო შიმშილობის დაწყების თაობაზე.

საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის მინისტრის 2015 წლის 2 ნოემბრის ბრძანება №160 - ვებგვერდი, 04.11.2015 წ.

მუხლი 5. მოშიმშილის მიმართ მოპყრობის წესი და მისი ყოფნის პირობები

1. დაწესებულებაში მყოფი მოშიმშილის იძულებითი მკურნალობა დაუშვებელია. შიმშილობის დროს სამედიცინო დახმარების გაწევა, მათ შორის, ხელოვნური კვება, დასაშვებია მხოლოდ მოშიმშილის ინფორმირებული თანხმობით, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც სამედიცინო დახმარების განხორციელების გარეშე გარდაუვალია მოშიმშილის სიკვდილი რის თაობაზეც გადაწყვეტილება უნდა იქნეს დადასტურებული მინიმუმ ერთი სხვა დამოუკიდებელი საექიმო საქმიანობის სუბიექტის მიერ მაინც.

2. შიმშილობის დაწყებისას და შემდგომში რეგულარულად, სამედიცინო პერსონალი მოშიმშილეს განუმარტავს იმ საფრთხეებისა და რისკების შესახებ, რაც შეიძლება მის ჯანმრთელობის მდგომარეობას მიაყენოს შიმშილობამ და განსაკუთრებით ხანგრძლივმა შიმშილობამ. ექიმი ადგენს შესაბამის ოქმს, რათა დარწმუნდეს, რომ მოშიმშილემ გაათვითცნობიერა მიღებული ინფორმაცია.
3. მოშიმშილე ბრალდებულთან/მსჯავრდებულთან ურთიერთობის საფუძველზე, ექიმი შეიმუშავებს შესაბამის რეკომენდაციებს და წარუდგენს დაწესებულების დირექტორს და აცნობებს სამედიცინო დეპარტამენტის უფროსს.
4. შიმშილობის დაწყების შემთხვევაში, მკურნალ ექიმს დაუყოვნებლივ მიეწოდება მოშიმშილის სამედიცინო ფურცელი (დანართი N3).
5. შიმშილობის დაწყებიდან არაუგვიანეს 6 საათისა მოშიმშილეს უტარდება ჯანმრთელობის მდგომარეობის ზოგადი სამედიცინო შემოწმება, ამასთანავე ექიმი აფასებს მოშიმშილის ფსიქიკურ მდგომარეობას, რომლის მიზანია განსაზღვროს მოშიმშილეს აქვს თუ არა ფსიქიკური აშლილობის ისეთი ნიშნები, რომელმაც შეიძლება ხელი შეუშალოს საკუთარ ჯანმრთელობის მდგომარეობასთან დაკავშირებით გაცნობიერებული გადაწყვეტილების მიღების უნარს. ფსიქიკური აშლილობის ნიშნების გამოვლენის შემთხვევაში, მოშიმშილე არაუგვიანეს 6 საათისა ექვემდებარება ექიმ-ფსიქიატრის შემოწმებას.
6. ექიმ-ფსიქიატრის მიერ მოშიმშილის ფსიქიკური აშლილობის გამოვლენის შემთხვევაში, შესაბამისი დასკვნის საფუძველზე, იგი არ განიხილება მოშიმშილედ და მის მიმართ ღონისძიებები განხორციელდება „ფსიქიატრიული დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი ნორმების შესაბამისად.
7. შიმშილობის დაწყებიდან ორი დღე-ღამის განმავლობაში მოშიმშილე ექვემდებარება ექიმ-ფსიქიატრის შემოწმებას ფსიქიკური მდგომარეობის დადგენის მიზნით, რის შესახებაც აღნიშნება მოშიმშილის სამედიცინო (ამბულატორიულ/სტაციონარულ) ფურცელში (დანართი N3) და რომლის განმეორებითი ჩატარება განხორციელდება მოშიმშილის მდგომარეობიდან გამომდინარე.
8. მოშიმშილე იმყოფება დაწესებულების ექიმის მუდმივი მეთვალყურეობის ქვეშ და მოშიმშილის თანხმობის შემთხვევაში გადის ყოველდღიურ სამედიცინო შემოწმებას, მინიმუმ დღეში ორჯერ, რის შესახებაც კეთდება შესაბამისი ჩანაწერი მოშიმშილის სამედიცინო (ამბულატორიულ/სტაციონარულ) ფურცელში (დანართი N3).
9. ექიმი ვალდებულია ყოველდღიურად გაესაუბროს მოშიმშილეს განცალკევებით და დაადგინოს უნდა თუ არა ბრალდებულს/მსჯავრდებულს შიმშილის გაგრძელება და რა ღონისძიებები შეიძლება გატარდეს, როდესაც მას აღარ ექნება გაცნობიერებული გადაწყვეტილების მიღების უნარი. აღნიშნულთან დაკავშირებით ექიმი აკეთებს სათანადო ჩანაწერს სამედიცინო (ამბულატორიულ/სტაციონარულ) ბარათში.
10. ექიმი, მოშიმშილის მიმართ დაწესებულების მოსამსახურის მიერ არასათანადო მოპყრობის, ასევე ამ ინსტრუქციით გათვალისწინებული უფლებების დარღვევის ფაქტების აღმოჩენის შემთხვევაში, დაუყოვნებლივ აცნობებს სამედიცინო დეპარტამენტის უფროსს ან/და საქართველოს სახალხო დამცველსა და მასთან არსებულ სპეციალურ პრევენციულ ჯგუფს.
11. მოშიმშილე მისი სურვილის შემთხვევაში უნდა განთავსდეს განცალკევებით, ხოლო ჯანმრთელობის მდგომარეობის გათვალისწინებით, დაწესებულების ექიმის დასკვნის საფუძველზე, დაწესებულების დირექტორის ბრძანებით შეიძლება მოთავსდეს დაწესებულების საექიმო-სამედიცინო პუნქტში.
12. თუ მოშიმშილის ჯანმრთელობის მდგომარეობიდან გამომდინარე, შეუძლებელია მისი დატოვება დაწესებულებაში, ექიმის დასაბუთებული მოთხოვნის საფუძველზე, „საერთო პროფილის საავადმყოფოში, ბრალდებულთა და მსჯავრდებულთა სამკურნალო დაწესებულება“ და ტუბერკულოზის სამკურნალო და სარეაბილიტაციო ცენტრში ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა გადაყვანის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის მინისტრის 2014 წლის 10 აპრილის №55 ბრძანებით დადგენილი წესის შესაბამისად, ხდება მისი გადაყვანა ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა სამკურნალო დაწესებულებაში ან საერთო პროფილის საავადმყოფოში, რის თაობაზეც დაუყოვნებლივ ეცნობება მოშიმშილის ახლო ნათესავს ან კანონიერ წარმომადგენელს, ხოლო ბრალდებულის შემთხვევაში, აგრეთვე სისხლის სამართლის საქმეზე საპროცესო ზედამხედველობის განმახორციელებელ პროკურორს.
13. მოშიმშილეს მიეწოდება საუზმე, სადილი და ვახშამი დადგენილი ნორმების მიხედვით, დაწესებულების ექიმის რეკომენდაციების გათვალისწინებით. საკვების ყოველი მიწოდებისას მოშიმშილეს სამედიცინო პერსონალის მიერ განემარტება საკვების მიღების აუცილებლობის შესახებ. საკვების მიღებაზე უარის თქმის შემთხვევაში, სამედიცინო პერსონალის მიერ კეთდება შესაბამისი აღნიშვნა მოშიმშილე ბრალდებულისათვის/მსჯავრდებულისათვის საკვების მიწოდების აღრიცხვის ბარათში (დანართი N2).
14. შიმშილობის შეწყვეტის შემთხვევაში, სოციალური მუშაკი ადგენს შესაბამის ოქმს ექიმისა და მოშიმშილის თანდასწრებით, ხოლო არასამუშაო საათებში ოქმს ადგენს შესაბამის დანაყოფზე სამართლებრივი რეჟიმის დაცვაზე პასუხისმგებელი მოსამსახურე სამედიცინო პერსონალის და მოშიმშილის თანდასწრებით, რის შესახებაც დაუყოვნებლივ ეცნობება დაწესებულების დირექტორს, პენიტენციური დეპარტამენტის დირექტორს, სამედიცინო დეპარტამენტის უფროსს და შიმშილობის მიზეზის გათვალისწინებით, შესაბამის ადმინისტრაციულ ორგანოს ან/და ორგანიზაციას.
15. შიმშილობის ფაქტთან დაკავშირებული მასალები უნდა დაერთოს ბრალდებულის/მსჯავრდებულის პირად საქმეს.

საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის მინისტრის 2014 წლის 16 ივნისის ბრძანება №118 - ვებგვერდი, 16.06.2014 წ.
საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის მინისტრის 2015 წლის 2 ნოემბრის ბრძანება №160 - ვებგვერდი, 04.11.2015 წ.

გაეწია დახმარება:

ექიმის ხელმოწერა

p---- T/A---- R----

უჩივის:

გაეწია დახმარება:

ექიმის ხელმოწერა

შენიშვნა: ფურცელი თან ერთვის მოშიმშილე პირის სამედიცინო (ამბულატორიულ/სტაციონარულ) ბარათს.

